

АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Отговорният бизнес – за бизнес по правилата.

Изх. № 104/21.02.2025 г.

ДО
Г-Н ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ,
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
МИНИСТЪР НА ИНОВАЦИИТЕ И РАСТЕЖА,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НСТС

Относно: Проект на Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., проект на Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2025 г. и проект на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България разгледа задълбочено горепосочените законопроекти и отчитайки настоящата икономическа и политическа ситуация в България, изразява следното становище:

По проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2025 г.

Удовлетворени сме, че предложеният от настоящото редовно правителство проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2025 г. демонстрира контролиран подход в управлението на публичните финанси, като бюджетната консолидация в средносрочен план изпълнява критериите за стабилност на публичните финанси, необходими за влизане в Еврозоната.

Силни страни на проекта за държавен бюджет на България за 2025 г.

- 1. Бюджетна консолидация и стабилност:** Очаква се намаляване на бюджетния дефицит, като за сектор „Държавно управление“ дефицитът на касова основа се прогнозира да бъде 2,9% от БВП през 2025 г., 2,2% - за 2026 г., 4,1% - за 2027 г. и да спадне до 1,9% през 2028 г. Временното влошаване на дефицита по начислена основа, причинено от придобиването на военни активи, е оценено на 0,5% през 2025 г. и 1,6% през 2027 г. Изключвайки тези разходи, дефицитът се стабилизира около 2,4% от БВП за 2025 г. и 2,5% за 2027 г. Бюджетното салдо по КФП показва дефицит в диапазона от 2,2% до 3,0% от БВП през периода 2025-2028 г., с постепенно намаление до 2,2% през 2028 г.

2. **Намаление на текущите разходи:** Предлага се намаление с 10% на текущите разходи, без самостоятелните бюджети и делегираните държавни дейности, което ще доведе до спестявания в размер на 283,8 млн. лв.
3. **Промени в ДДС ставките:** Възстановяване на стандартната ставка от 20% по ДДС за ресторанти, хляб и брашно, както и отпадане на намалената ставка за туристически услуги и спортни съоръжения, очаква се това да стимулира приходите.
4. **Развитие на тол системата:** Очаквани допълнителни приходи от ТОЛ системата – 211,2 млн. лв. през 2025 г. и 56,1 млн. лв. през 2026 г., съответно с покачване на таксите за тежкотоварни превозни средства, което цели по-ефективно поддържане и модернизация на транспортната инфраструктура.
5. **Очаквано възстановяване на цените на винетките:** Връщането им към нивата отпреди пандемията ще донесе допълнителни приходи от 12,4 млн. лв. през 2025 г.
6. **Усъвършенстване на данъчното законодателство:** Промени в свързаните с трансферно ценообразуване и сделки между свързани лица ще съответстват на международните стандарти на ОИСР, което ще повиши данъчната прозрачност и ефективност.
7. **Подкрепа за културния сектор:** За делегираните държавни дейности в културата е предвидено увеличение от 50 млн. лв., което ще подкрепи растежа на минималната работна заплата и осигуряването на финансови средства за музеи, галерии и библиотеки. Бихме подкрепили планиране на допълнителни средства в бюджет 2025 година във връзка с възникналата необходимост от модернизиране на българските музеи и започналото осъвременяване на част от експозициите им, както и увеличаване на разходите за читалищата и техния съюз.
8. **Интеграция в еврозоната:** Индикативната адаптирана капиталова вноска на България в Европейския механизъм за стабилност, която възлиза на обща стойност 1 110,0 млн. лв., ще бъде дължима на равни годишни вноски през първите пет години след присъединяването на България към еврозоната. При допускане, че България ще въведе еврото през 2026 г., са предвидени по 222,0 млн. лв. на година за периода 2026-2028 г. Тази заявка в ССБП за 2025 г. е важна за ангажимента на правителството за действия в посока ускорено приемане на страната в Еврозоната.
9. **Капиталови разходи:** Значително увеличение в капиталови разходи за 2025 г. до 13 852,9 млн. лв. спрямо изпълнението за 2024 г. от 6 705,4 млн. лв. Публичните инвестиционни разходи са важни за икономическия растеж не само за текущата година, но дават ефект в повишение на растежа и през следващите няколко години. Затова е необходимо да се развие и подкрепи изграждането на капацитет за изпълнение на заложените в бюджета капиталови разходи.

Слаби страни на проекта за държавен бюджет на Република България за 2025 г.

1. **Средносрочно прогнозиране на бюджетни дефицити:** Бюджетните дефицити през години на икономически растеж не са приемливи, особено когато те се дължат основно на разходи за заплати и пенсии, а не на капиталови разходи и инвестиции. Такъв подход е неустойчив и може да доведе до крах на публичните финанси. Необходимо е да се предлагат балансирани бюджети, за да не обременяваме бъдещите поколения с дългове.

Отговорното управление на бюджетните ресурси е ключово за дългосрочната икономическа стабилност и устойчиво развитие.

2. Увеличени разходи за персонал в публичния сектор:

- Увеличение на разходите за персонал в сектор „Отбрана и сигурност“, съобразно приетите механизми със Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за Националната служба за охрана и Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и действащи политики в сектора, считано от 01.01.2025 г. – ефект в разходите – 2 148,5 млн. лв.

- Запазена политиката за увеличение на възнагражденията на педагогическия персонал в средното образование със 125% от средната брутна работна заплата за 2024 г. (2 284 лв.) – ефект - увеличение в разходите от 499 млн. лв.

- Възнагражденията на академичния състав и на лицата по чл. 53, ал. 1 от Закона за висшето образование в държавните висши училища и научните организации, във връзка с приети промени в Закона за висшето образование (ДВ, бр. 25 от 2024 г.), както и актуализирането на тези възнаграждения за 2025 г. в съответствие с достигнатите размери на средната брутна работна заплата за страната за последните 12 месеца, публикувани от Националния статистически институт.

- Предвидени са допълнителни средства за индексирание на основните и допълнителните възнаграждения на заетите в съдебната система, които се определят съгласно разписаните в Закона за съдебната власт механизми (съгласно чл. 218, чл. 233, ал. 6 и чл. 345, ал. 5). Над 10 хил. лв е СРЗ в съдебната система.

В условията на прекомерен дефицит и необходимост от стабилност на публичните финанси, тези увеличения са меко казано необосновани. Разходите за заплати са сред най-нееластичните и веднъж увеличени, трудно могат да бъдат намалени. Вместо да се повишават, тези разходи можеха да бъдат отложени, коригирани или дори отменени. Пагубно е да се обвързва размерът на възнагражденията в публичния сектор със средната работна заплата, тъй като този автоматизъм ще влошава състоянието на бюджета все повече в следващите години. Недопустимо е изливане на средства в неререформирани и относително префинансирани системи, без оглед на постигане на определени цели като качество на предоставяните услуги. Увеличаване на възнагражденията следва да е съпроводено с намаляване на общите разходи чрез съкращаване на числеността на персонала в бюджетната сфера, вкл. чрез поетапно освобождаване на работещите пенсионери в сектор “Отбрана и сигурност”, където разходите за персонал надвишават ТРИ пъти средните разходи за нает в реалния сектор.

3. **Увеличение на осигурителната вноска:** Считано от 1 януари 2027 г., ще се увеличи осигурителната вноска за фонд „Пенсии“ с 1 процентен пункт и от 1 януари 2028 г. ще се увеличи с 2 процентни пункта, което е неприемливо. Отново сметката за неразумната фискална политика на управляващите политици ще бъде платена от българските работници от реалния сектор.

4. **Повишаване на преразпределителната роля на държавата:** Прогнозираното общо ниво на приходите за периода 2025-2028 г. е в диапазона 40,0 – 41,9% от БВП. Подобно увеличение се наблюдава и при разходите, които се очаква да са в диапазона 44,9 - 42,4% от БВП.

5. **Нереалистични данъчно-осигурителни приходи:** Прогнозираният ръст на данъчно-осигурителните приходи е 12 143 млн. лв., което представлява увеличение от 20,7%. Приходите от ДДС ще се увеличат значително – от 18 576,2 млн. лв. през 2024 г. до 24 833,6 млн. лв. през 2025 г., което представлява ръст от 6 257,4 млн. лв. (33,68%). Делът на приходите от ДДС от БВП расте от 9,2% за 2024 г. на 11,5% за 2025 г. Тези много оптимистични прогнози създават риска от вероятност за непълна реализация на бюджетните приходи.
6. **Нарастващ държавен дълг:** Предвижда се държавният дълг да нарасне до 59,7 млрд. лв. (27,7% от БВП) през 2025 г., 70,5 млрд. лв. (31,0% от БВП) през 2026 г., 79,5 млрд. лв. (33,5% от БВП) през 2027 г. и 87,0 млрд. лв. (35,2% от БВП) през 2028 г. Такова увеличение на дълга предизвиква тревога относно дългосрочната фискална устойчивост.
7. **Растящо ниво на държавногарантирания дълг:** Към 31 декември 2024 г. държавногарантираният дълг достигна 1,7 млрд. лв. (при 1,6 млрд. лв. към края на 2023 г.), с намаляващо съотношение спрямо БВП – 0,8% спрямо 0,9% от предходната година. Планират се нови държавни гаранции, включително до 6,8 млрд. лв. Изразяваме въздържание от подкрепа за планираната "Национална програма за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради за периода 2025-2029 г.", която ще бъде финансирана от Българската банка за развитие (ББР) чрез заем, гарантиран от държавата в размер на 2,5 млрд. лв. Дори да оставим настрана факта, че с този финансов ресурс, събран от данъците на българските граждани и бизнеса, ще бъдат санирани само 2% от многофамилните жилищни сгради в България, първият етап на програмата вече демонстрира неефективно изразходване на публични средства. Смятаме, че помощта за саниране в никакъв случай не трябва да бъде 100% грантова безвъзмездна помощ, за да се осигури ангажираност от страна на собствениците на имоти в многофамилните жилищни сгради и да се стимулира интересът им да упражняват контрол върху изпълнителите на строителните дейности. Предлагаме също така използването на ЕСКО договори за финансиране на подобни схеми, тъй като те осигуряват автоматизъм и възобновяемост на ресурсите, като в същото време увеличават обхвата на потенциалните ползватели. Тези подходи биха могли да доведат до по-ефективно използване на публичните средства и реални подобрения в енергийната ефективност на жилищата.
8. **Високи лихвени разходи:** Лихвените разходи за обслужването на дълга през 2024 г. нараснаха до 953,3 млн. лв. (830,9 млн. лв. по външния дълг и 122,4 млн. лв. по вътрешния). За периода 2025-2028 г. се очаква да се запази тенденцията за нарастване на лихвените разходи, достигайки до 3 324,4 млн. лв. през 2028 г. - 1,3% от прогнозния БВП за 2028 г.
9. **Увеличение на минималната работна заплата:** Увеличението на минималната работна заплата от 933 лв. на 1 077 лв. от 1 януари 2025 г. – ефект в разходите - увеличение 283,3 млн. лв.. Груба грешка при прилагане на съответната директива и закон, довела до 67% съотношение на основна минимална към основна средна заплата, при търсен резултат до 50%.
10. **Увеличение на разходите за персонал с 5%,** за които не са предвидени други увеличения в изпълнение на приети нормативни актове и действащи политики, включително и за общинската администрация, като това увеличение възлиза на 283,7

млн. лв. Важно е да се отбележи, че дори и без това увеличение, средните нетни заплати в публичния сектор вече са с 26% по-високи от средните нетни заплати в реалния сектор. Реалният сектор, който генерира приходи и пълни бюджета, от който се изплащат заплатите на чиновниците, е натоварен от тези разходи. Такова увеличение на разходите може да постави допълнителен натиск върху публичните финанси и да повлияе негативно на дългосрочната фискална устойчивост. Не са планирани съкращения на администрацията и отново се наливат средства в нереструктурирани системи.

11. Нарастващи разходи за социални трансфери и осъвременяването на пенсиите: Прогнозираното увеличение на разходите за социални трансфери от 14,2% през 2025 г. се дължи предимно на нарастването на разходите за пенсии, които ще нараснат с 2 501,1 млн. лв. спрямо бюджета за 2024 г.

Предвидените допълнителни средства за осъвременяване на пенсиите с 8.6 % от 1 юли 2025 г. са в размер на 1 034,6 млн. лв.

Увеличените социални разходи поставят под натиск бюджета, като същевременно поставят въпрос за устойчивостта на социалната защита.

12. Компенсации за наетите лица: Очакванията са за повишение на компенсациите на един нает с 9,1% през 2025 г., което ще бъде повлияно от увеличението на минималната работна заплата с 15% и ръста на заплатите в определени бюджетни сектори с до 75%. Това може да постави допълнителен натиск върху публичните финанси и върху инфлацията, тъй като увеличението на производителността не съответства на ръста на компенсациите на наетите.

13. Изискване за данъчна прозрачност: Разширението на обхвата на определеното за „трудова правоотношения“ с цел постигане на по-голяма данъчна прозрачност и равнопоставеност на работниците може да доведе до допълнителни административни разходи и усложнения в прилагането на законодателството. Необходимо е внимателно планиране на промените в дефинициите за избягването на негативни последици за бизнеса.

14. Очаквани приходи от дивиденди: Предвиждат се по-високи приходи от дивиденди с план за разпределяне на 100% от печалбите на държавните предприятия, в т.ч. и внасяне на междинен дивидент, основан на приетите и одитирани междинни финансови отчети на тези предприятия. Ставката за отчисления за периода 2025-2028 г. е 100%. Планираните приходи от дивиденди са:

- за 2025 г. – 1 927,7 млн. лв.;
- за 2026 г. – 828,5 млн. лв.;
- за 2027 г. – 1 181,8 млн. лв.;
- за 2028 г. – 1 166,5 млн. лв.

Тази зависимост от дивидентите може да окаже силно влияние върху бюджета, особено при несигурност относно финансовите резултати на държавните предприятия и възможностите им за устойчиво генериране на печалби.

15. Липса на програмно бюджетирание: В проектобюджета липсва програмно бюджетирание. Няма определени елементарни цели и показатели за оценка на изпълнението. Без ясни цели и мерки за оценка е трудно да се проследи ефективността на публичните разходи и да се оценят постигнатите резултати. Това може да затрудни управлението на бюджета и осигуряването на целенасочени реформи.

16. Макроикономически прогнози: Макроикономическата прогноза, изготвена от Министерството на финансите, предвижда растеж на икономиката от 2,8% през 2025 г. и 3% през 2026 г. Необходимо да изразим известен скептицизъм относно тези очаквания, тъй като европейските страни, които са основни търговски партньори на България, изпитват стагнация и без значимо икономическо оживление при тях, вътрешното потребление не би могло да стимулира необходимия ръст на БВП на България.

Данните от началото на 2025 г. показват инфлационен ръст в първите два месеца, което ни дава основание да смятаме, че инфлацията вероятно ще бъде по-висока от предвидената. Тези фактори генерират необходимост от по-дълбочинно разглеждане на икономическите предпоставки и адекватни мерки за справяне с тези предизвикателства.

17. Мерки за увеличаване на приходите и съпътстващи предизвикателства:

Предложен е нов акцизен календар за акцизните ставки на тютюна и тютюневите изделия, което би следвало да допринесе за увеличаване на приходите (прогнозиран ефект +203 млн. лв.). Изразяваме съмнения относно ефективността на мерките за изсветляване на сивата икономика в областта на горивата. Лимитирането на възможността неполучените касови бележки от бензиностанциите да се използват за издаване на фактури и неправомерно приспадане на данъчен кредит по ДДС се очаква да доведе до допълнителни приходи от 200 млн. лв. през 2025 г., но реализацията на това е несигурна. Оптимизацията на анализа на просрочените задължения, насочвайки административния ресурс към задълженията с най-голям фискален ефект, предполага положителен ефект от 189 млн. лв. за 2025 г., което също е голямо предизвикателство за изпълнение. Въвеждането на Стандартен одитен файл за данъчни цели и други мерки срещу данъчните измами ще даде резултати в посока увеличение на бюджетните приходи в периода след 2029 г. и изисква законови и подзаконови изменения.

Тези слаби страни в проекта за държавен бюджет на България за 2025 г. подчертават необходимостта от стратегическо планиране и необходимостта от реформи в различни области, за да се осигури дългосрочна фискална устойчивост и икономически растеж. Министерство на финансите вместо да търси възможности за по-осезаема фискална консолидация продължава политиката на увеличение на бюджетните разходи, нови бюджетни дефицити, финансирани с нов държавен дълг.

Такъв бюджет не инвестира в реформи, продължава нетаргетирано да раздава пари „на калпак“ и съдържа съществен риск за прекомерен дефицит.

Това са достатъчни основания да се въздържим от подкрепа на предложението за проект на Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г.

По проекта на Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2025 г.

Силни страни на проекта на бюджет на държавното обществено осигуряване за 2025 г.

1. Запазват се размерите на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ и фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ на ДОО през 2025 г. на нивото от 2024 г. Запазват се и размерите

- на осигурителните вноски за другите фондове на ДОО, а също и съотношенията между осигурителите и осигурените лица;
2. В сравнение със ЗБДОО за 2024 г. е планирано увеличение на трансфера от централния бюджет за покриване на недостига от средства с 669,9 млн. лв. Като процент от общите разходи на ДОО трансферът за покриване на недостига ще намалее от 45,3% през 2024 г. до 42,7% през 2025 г. Трансферите от централния бюджет – 12 751,5 млн. лв. (за пенсии и добавки към тях, и парични обезщетения и помощи за сметка на държавния бюджет – 678 млн. лв. и за покриване на недостига от средства – 12 173,5 млн. лв.);
 3. Повишават се изискуемите възраст и осигурителен стаж при пенсиониране за работещите при условията на трета категория труд, както и минималната възраст за пенсиониране на лицата по чл. 69, чл. 69а и чл. 69б от КСО;
 4. През 2025 г. максималният размер на получаваните една или повече пенсии се запазва на 3 400 лв.;
 5. Запазва се минималният дневен размер на паричното обезщетение за безработица - 18,00 лв., както и максималният дневен размер – 107,14 лв.;
 6. Запазва се периодът на изплащане на паричното обезщетение за бременност и раждане – 410 дни и размерът на паричното обезщетение за отглеждане на дете до двегодишна възраст – 780 лв.;
 7. Запазва се периодът от два месеца на изплащане на паричното обезщетение за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя), както и размерът на обезщетението – 780 лв.;
 8. Запазва се периодът, доходът за който се взема предвид при изчисляване размерите на паричните обезщетения – 18 календарни месеца за паричните обезщетения при временна неработоспособност, а за бременност и раждане и безработица – 24 месеца;
 9. Запазва се въведения от м. август 2024 г. нов ред за изчисляване на паричните обезщетения за безработица на лица с придобит осигурителен стаж по законодателството на държава, с която се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност. При определяне на размера на обезщетението на посочените лица следва да се вземат предвид доходите, получавани от тях по време на последната им работа, както и всички приходи в България за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването им;

Слаби страни на проекта на бюджет на държавното обществено осигуряване за 2025

Г.

1. Минималната работна заплата за страната се увеличава от 933 лв. на 1 077 лв. месечно, считано от 1 януари 2025 г.;
2. Минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица се увеличава от 933 лв. на 1 077 лв., считано от 1 април 2025 г.;
3. Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица се увеличава от 3 750 лв. на 4 130 лв., считано от 1 април 2025 г.;

4. Минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст и свързаните с нея минимални размери на пенсиите за трудова дейност се увеличават, считано от 1 юли 2025 г. с 8,6%;
5. Ръст на броя на новоотпуснатите пенсии за инвалидност, както и на разходите на държавното обществено осигуряване. С ПМС № 13 за изменение и допълнение на Наредбата за медицинската експертиза (обн. ДВ, бр. 10 от 31.01.2023 г.) е променена Методиката за определяне на трайно намалената работоспособност. Преди промяната на Методиката основното правило при определяне на трайно намалената работоспособност/вид и степен на увреждане при множество увреждания е да се вземе най-високият процент по съответната отправна точка на най-тежкото увреждане, а останалите проценти, които съответстват на съпътстващите увреждания, да не се вземат предвид. След промяната на методиката общият процент трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане се определя, като към най-високият процент на най-тежкото увреждане се прибавят 20% от сбора на процентите на всички съпътстващи увреждания;
6. Средният размер на пенсията на един пенсионер през 2025 г. се предвижда да достигне 975.18 лв. Номиналното нарастване е 10.4 на сто при среден размер от 883,14 лв. в ЗБДОО за 2024 г. Очаква се реален ръст на пенсиите от 7.8 на сто през 2025 г., при прогнозирана стойност на средногодишната инфлация по хармонизирания индекс на потребителските цени от 2,4 на сто за 2025 г. Брутният коефициент на заместване на дохода за 2025 г. се очаква да бъде 53,6 на сто, а нетният коефициент на заместване се очаква да достигне 69 на сто. Всичко това изпреварва с много развитието на икономиката, съответното равнище на доходите от труд в икономиката и възможностите на бюджета;
7. Разходът за пенсии през 2025 г. се очаква да бъде около 11,2 % от прогнозния БВП за същата година, което е рекордно ниво;
8. Запазва се режимът на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност съгласно чл. 40, ал. 5 от КСО – първите два работни дни се изплащат от осигурителя, а от 3-тия ден на настъпване на временната неработоспособност – от ДОО.

Тези слаби страни са достатъчни основания да се въздържим от подкрепа на предложението проект на Закона на държавното обществено осигуряване за 2025 г.

По проекта на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г.

АИКБ многократно е препоръчвала увеличаване на дела на разходите за превенция и профилактика за сметка на дела на разходите за болнична медицинска помощ и разходите за медикаменти. Винаги сме пледирали за въвеждането на модел, при който стремежът и акцентът е хората да не се разболяват и да се диагностицират в ранен стадий отклоненията в здравния статус, а не да се печели от скъпоструващи лечения на тежки заболявания, когато за успешно лечение е станало вече непоправимо късно. Настоявали сме и за въвеждането на интелигентни ИТ-решения за осъществяване на постоянен контрол на всички нива, разходващи средства в

здравната система.

С неудовлетворение констатираме, че допълнителните средства, насочени към функция „Здравеопазване“, отново се насочват основно за лекарствени средства и болнична помощ.

Здравноосигурителната система има спешна нужда от план за развитие, който да обезпечавя реализирането на конкретни реформи. Така например - увеличаването на дела на средствата за скрининг следва да се извършва на базата на нови, европейски стандарти за профилактични прегледи на населението. От предложения проект на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г., въпреки ръста на бюджета, липсва заявка за дългоочакваната реформа, което е достатъчно основание АИКБ да се въздържа от подкрепа на проекта на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г.

Препоръки и предложения за изменение и допълнение на проектите на Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2025 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г.

С цел повишаване на ефективността и устойчивостта на публичните финанси АИКБ прави следните препоръки:

1. **„Замразяване“ на възнагражденията в публичния сектор през 2025 г.:** В последните три години (2022-2024 г.) средната работна заплата в публичния сектор се е увеличила с 32%, докато инфлацията за същия период е 25,1%, което означава, че заплатите се увеличават реално. При предвидена инфлация от 2,4% за 2025 г., реалното нарастване на заплатите ще се запази. Освен това средната нетна заплата в публичния сектор е с 26% по-висока от тази в частния сектор, който генерира приходите за държавния бюджет.
2. **„Замразяване“ на пенсиите през 2025 г.:** В периода 2022-2024 г. средната пенсия е нараснала с 70,6%, а минималната пенсия с 57% при инфлация от 25,1%. Това показва реално увеличение на пенсиите. При очаквана инфлация от 2,4% за 2025 г. реалното увеличение на пенсиите ще се запази. Към момента нетният коефициент на заместване се доближава до 70%, докато средното ниво в Европа е 60%, което предполага необходимостта от стабилност и разумно управление на пенсионния фонд.
3. **Отмяна на автоматичното обвързване на трудовите възнаграждения със средната заплата:** Регламентите, които обвързват увеличенията в заплатите в секторите „Отбрана и сигурност“, „Правосъдие“ и „Висше образование“ със средната работна заплата, не отчитат реалните нужди и постигнатите резултати. Повишаването на заплатите води до увеличаване на средната заплата, създавайки самоцелно нарастване. Тези сектори се превръщат в „глезените деца“ на обществото.
4. **Коректно изчисляване на заплатите:** Ако формулите за изчисляване на заплатите в публичния сектор се базират на средната заплата, е необходимо да се приложи коректна зависимост – изчисляване на брутна заплата от брутна или основна заплата от основна, за да се избегнат изкривявания и натрупвания в изчислените нови размери на възнагражденията.
5. **Административна реформа:** Закриване на ведомства и служби с отпаднала необходимост или дублиращи се функции. Оптимизация на състава в министерства,

ведомства и служби, както и закриване на незаети повече от две години щатни бройки. Тази реформа ще доведе до ефективно използване на ресурсите и по-добро управление на държавната администрация. Бюджетите на реформираните държавни служби да се запазят, като реализираните икономии да се насочат изцяло в увеличаване на възнагражденията на персонала.

6. **Промяна в осигурителните правила:** Служителите в публичния сектор, които в момента са 100% осигурени за сметка на държавата, да започнат сами да внасят осигурителни вноски по същия начин и в същото съотношение, както правят работниците и служителите в частния сектор. Това би осигурило по-справедливо разпределение на осигурителната тежест и премахване на дискриминационното третиране на различните работници и служители.
7. **Премахване на COVID добавките към пенсиите:** Тези добавки, които бяха въведени като временна мярка за справяне с последиците от пандемията, следва да бъдат премахнати, като се възстанови нормалната структура на пенсионните плащания.

Ако се вземат под внимание и се приложат всички или някои от нашите предложения за реформи, насочени към повишаване на ефективността на публичните разходи и осигуряване на дългосрочна фискална стабилност, АИКБ е готова да преразгледа позицията си и да подкрепи проектите за държавния бюджет, бюджета на държавното обществено осигуряване и бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2025 г. Готовността ни за сътрудничество е израз на отговорност към устойчивото развитие на българската икономика и от там - устойчиво повишаване на стандарта на живот на хората.

С УВАЖЕНИЕ,

**ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ
НА АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**